

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนากำลังคน อันเป็นผลต่อการสร้างบูรณาการทางการเมือง ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และความเป็นเอกภาพของสังคม ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา และอยู่ในสภาพที่ขาดกำลังคนที่มีคุณภาพอยู่เป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้ สิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นอาคารสถานที่ การเรียนการสอน จึงได้รับการขยับขยายและปรับปรุงให้ดีขึ้น ดังจะเห็นได้ว่า ในช่วงเวลา ๑๐ ปีมานี้ (๒๕๐๔ - ๒๕๑๔) วงการศึกษาของไทยได้เริ่มเปลี่ยนแปลงหน้าไปจากเดิม นักการศึกษาได้พยายามนำเอาความคิดใหม่ๆ ทางการศึกษาเข้ามาสู่โรงเรียน เช่นการนำเอาเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอน นับว่าเป็นแนวความคิดใหม่ที่น่าสนใจและควรสนับสนุนให้ทำอย่างแพร่หลาย

เทคโนโลยีทางการศึกษาที่เป็นเครื่องมือในการสอน คือการนำเอาวิทยาการใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการศึกษาของประเทศ เพื่อเป็นการประหยัดทั้งแรงงานและเวลาของครูผู้สอน ดร. วิจิตร ศรีสอาน^๒ ได้ให้คำจำกัดความของเทคโนโลยีทางการศึกษาว่า หมายถึงการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา อันเป็นผลเนื่องจากการนำเอาวัสดุอุปกรณ์และวิธีการใหม่ๆ ทางการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอน ดังนั้น โสตทัศนอุปกรณ์จึงนับได้ว่าเป็นเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ช่วยให้การเรียนการสอนในสมัยปัจจุบันบรรลุผล ทำให้สภาพและภาวะการเรียนรู้อันดีขึ้น

^๑ ดร. วิจิตร ศรีสอาน, "สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการทางการศึกษาของประเทศไทย" ศูนย์ศึกษา ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๔ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๑, หน้า ๑๓-๑๘.

^๒ _____, "เทคนิควิทยาทางการศึกษา" (คำบรรยายทางวิทยุศึกษา วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๒).

สมาน ซาคิยานนท์^๓ ได้กล่าวถึงประเภทของเทคโนโลยีทางการศึกษาว่า แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. Hardware (devices, machine) ซึ่งได้แก่เครื่องกลไกทั้งหลายที่นำมาใช้ในวงการศึกษ เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์และฟิล์มสตริป เครื่องบันทึกเสียง เครื่องบันทึกแถบโทรทัศน์ (Video Tape Recorder) ห้องปฏิบัติการฝึกภาษา เครื่องสอน (Teaching Machine) เป็นต้น

๒. Software (Materials or the programmes of instruction) ได้แก่ฟิล์มภาพยนตร์ ฟิล์มสตริป ภาพสไลด์ แถบบันทึกเสียง (Video Tape) แบบเรียน แบบโปรแกรม (Programmed learning) เป็นต้น

เทคโนโลยีทั้งสองประเภทนี้จะต้องใช้ร่วมกัน ถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่งก็จะทำให้ใช้ไม่ได้ผล เช่น มีเครื่องฉายภาพยนตร์ แต่ไม่มีฟิล์มภาพยนตร์ที่จะมาใช้กับเครื่องฉายนั้น จะทำให้เครื่องฉายที่มีอยู่นั้นไม่ได้เกิดประโยชน์อะไรเลย

เทคโนโลยีทางการศึกษาที่ใหม่ที่สุดในขณะนี้ ได้แก่ เครื่องบันทึกแถบโทรทัศน์ (Video Tape Recorder) ซึ่งได้ริเริ่มใช้ในสถาบันการฝึกหัดครูที่ได้ติดตั้งระบบโทรทัศน์วงจรปิด ทั้งนี้เนื่องจากการฝึกหัดครูได้มีนโยบายที่จะส่งเสริมปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในสถาบันการฝึกหัดครูทุกแห่ง เพื่อจะทำการผลิตครูให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ก็จะต้องผลิตครูให้เป็นผู้ที่มีความรู้ เพียบพร้อมไปด้วยคุณธรรมและมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ เพราะเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า การศึกษาของเยาวชนเป็นรากฐานอันสำคัญยิ่งที่จะส่งผลสะท้อนไปถึงความเจริญของประเทศชาติในอนาคตขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู และคุณภาพของครูขึ้นอยู่กับสถาบันการฝึกหัดครูและการศึกษาของครู ดังนั้น สถาบันการฝึกหัดครูจึงเป็นสถาบันที่มี

^๓ สมาน ซาคิยานนท์, ประเภทของเทคโนโลยีทางการศึกษา. (คำบรรยายประกอบวิชา Seminar in Audio - Visual Communication) แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา, คณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒ มกราคม, ๒๕๑๓.

^๔ สำเนา วราภรณ์, โสตทัศนศึกษา หลักการศึกษ. วิชาชุดครูมัธยม ตอนที่ ๑ หน้า ๔๔ สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย, พระนคร: ๒๕๐๘.

ความสำคัญเป็นอันมาก การผลิตครูของกรมการฝึกหัดครูเปรียบเสมือนกุญแจของกระบวนการจัดการศึกษาทั้งหมดของชาติ ถ้าครูขาดสมรรถภาพ ก็มิผลทำให้เยาวชนไม่มีสมรรถภาพไปด้วย

วิธีที่จะดำเนินการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในสถาบันการฝึกหัดครูตามนโยบายดังกล่าวได้^๕ สิ่งจำเป็นอย่างยิ่งคือจะต้องมีอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ จึงเป็นปัญหาว่า จะทำอย่างไรจึงจะให้นักเรียน นักศึกษาของสถาบันการฝึกหัดครูเหล่านี้ ได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนวิชาต่างๆ จากอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีจำนวนจำกัดนั้นได้โดยทั่วถึงกัน วิธีแก้ปัญหาก็เคยทำในเรื่องนี้คือ จัดให้มีการหมุนเวียนอาจารย์ระหว่างสถาบันการฝึกหัดครูต่างๆ ซึ่งการทำเช่นนี้ก็พอจะแก้ปัญหาทางคุณภาพของการเรียนการสอนไปได้บ้าง แต่ขณะเดียวกันก็เกิดปัญหาการบริหารด้านอื่นๆ ตามมาอีกมากมาย กรมการฝึกหัดครูจึงได้มีโครงการผลิตรายการสอนทางแถบบันทึกโทรทัศน์รายวิชาต่างๆ ตามหลักสูตรเป็นอนุกรมต่อเนื่องแต่ละรายวิชาไป โดยมีการวางแผนการผลิตอย่างดีจากอาจารย์ที่ทำการเลือกสรรแล้ว ส่งไปตามโรงเรียนฝึกหัดครู วิทยาลัยครู และวิทยาลัยการศึกษาซึ่งมีระบบโทรทัศน์วงจรปิดอยู่ ก็เท่ากับเป็นการแก้ปัญหาต่างๆ ได้ ในเวลาเดียวกันก็ช่วยยกระดับการเรียนการสอนในสถาบันเหล่านั้นให้คุณภาพสูงขึ้น และได้มาตรฐานบางอย่างเดียวกัน

นอกจากจะปรับปรุงทางด้านคุณภาพแล้ว กรมการฝึกหัดครูจะต้องปรับปรุงทางด้านปริมาณด้วย เนื่องจากประชากรของประเทศได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ประเทศชาติจึงต้องการครูเป็นจำนวนมาก เพื่อให้การศึกษาแก่เยาวชน จึงเป็นหน้าที่ของสถาบันการฝึกหัดครูจะต้องทำการผลิตจำนวนครูให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาการศึกษา แผนที่ ๓ (๒๕๑๕ - ๒๕๑๙)^๖ ต้องผลิตครูทุกระดับให้ปีละ ๓๐,๐๐๐ คนโดยเฉลี่ย

^๕ กระทรวงศึกษาธิการ กรมการฝึกหัดครู, โครงการผลิตและบริการวัสดุอุปกรณ์การศึกษาของกรมการฝึกหัดครู พระนคร: ๒๕๑๓.

^๖ บุญถิ่น อัตถากร แนวนโยบายการผลิตครูในอนาคต เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง เพื่อครูศาสตร์ในอนาคต ณ คณะครุศาสตร์ ๖ ธันวาคม ๒๕๑๓, หน้า ๑๓.

จึงจะเพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น ซึ่งกรรมการนิเทศครูจะต้องผลิตให้ได้ตามจำนวนนี้ โดย
 การเปิดรับนักเรียนนิเทศครูทุกระดับเพิ่มจำนวนขึ้น และทำการสอนในภาคค่ำ ดังนั้น อาจารย์
 ในสถาบันนิเทศครูทุกแห่งจึงต้องทำงานหนักมาก สถาบันการนิเทศครูบางแห่งจึงได้มีโครงการติด
 ตั้งระบบโทรทัศน์วงจรปิดขึ้นเพื่อแบ่งเบาภาระการสอนของอาจารย์ และเป็นการผลิตครูให้ได้ปริมาณ
 ตามความต้องการของประเทศ

การใช้แถบบันทึกโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ได้ใช้กันแพร่หลายในต่างประเทศและใช้กันทุก
 ระดับการศึกษา ซึ่งแต่ละแห่งก็ได้รับประโยชน์จาก การใช้แถบบันทึกโทรทัศน์เป็นอันมาก ด้วย
 ความสนใจการใช้แถบบันทึกโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ผู้วิจัยจึงเลือกทำการวิจัยในหัวข้อเรื่อง
 " การเปรียบเทียบผลการสอนวิชาสังคมศึกษาโดยวีดิโอเทปกับการสอนโดยไม่ใช้วีดิโอเทป "

(A Comparison of the Effectiveness of Teaching Social Studies with
 and without Video Tape)

เนื่องจากการวิจัยทำนองนี้ ไม่เคยมีผู้ทำการวิจัยมา
 ก่อนเลยในประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อจะทราบว่า แถบบันทึกโทรทัศน์จะช่วยแก้ปัญหาคาดแคลน
 ครูที่มีความสามารถได้หรือไม่ ผลการเรียนรู้ที่นักเรียนได้รับจากการเรียนจากแถบบันทึกโทรทัศน์
 จะแตกต่างจากการเรียนในชั้นเรียนธรรมดาอย่างไร หรือถ้ามีปัญหาเกิดขึ้นอย่างไร เกี่ยวกับการ
 สอนทางโทรทัศน์ ก็จะได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้า เป็น
 ประโยชน์แก่สถาบันการศึกษาที่จะนำโทรทัศน์มาใช้ในโรงเรียนด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ก. วัตถุประสงค์ทั่วไป

๑. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับนิเทศครูโดยใช้แถบ
 บันทึกโทรทัศน์ กับการสอนในชั้นเรียนธรรมดาที่ไม่ได้ใช้โทรทัศน์
๒. เพื่อเป็นการทดสอบว่า แถบบันทึกโทรทัศน์จะเป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยแก้ปัญหาคาด
 แคลนครูได้มากน้อยเพียงใด
๓. เพื่อเป็นการแนะนำให้รู้จักการใช้แถบบันทึกโทรทัศน์ และโทรทัศน์การสอน

ข. วัตถุประสงค์เฉพาะ

เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจและความจำของนักเรียนชั้น ป.๖ศ ปีที่ ๒ ระหว่าง การเรียนบทเรียนวิชาสังคมศึกษา จากแถบบันทึกโทรทัศน์ กับการสอนในชั้นเรียนธรรมดาโดยไม่ ใช้โทรทัศน์ ในบทเรียนเดียวกัน คือบทเรียนเรื่องทวีปอเมริกาเหนือ ดังหัวข้อต่อไปนี้

- ลักษณะภูมิประเทศ
- ลักษณะภูมิอากาศ
- ทรัพยากรธรรมชาติ อาชีพ และประชากร
- การคมนาคม
- ประเทศต่างๆ

สมมุติฐานของการวิจัย

การสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้น ป.๖ศ ตอนต้น โดยทางโทรทัศน์ควรจะได้ผลดีกว่า การสอนในชั้นเรียนธรรมดาซึ่งไม่ได้ใช้โทรทัศน์

ขอบเขตของการวิจัย

๑. จะทำการเปรียบเทียบผลการสอนโดยใช้แถบบันทึกโทรทัศน์ กับการสอนในชั้นเรียน ธรรมดาที่ไม่ใช้โทรทัศน์ กับนักเรียนชั้น ป.๖ศ ปีที่ ๒ ในวิชาภูมิศาสตร์เท่านั้น

๒. บทเรียนที่ทำการสอน คือ เรื่องทวีปอเมริกาเหนือ ทำการสอนทั้งหมด ๕ ครั้ง สาเหตุที่ผู้วิจัยได้เลือกบทเรียนนี้ เพราะบทเรียนนี้อยู่ในหลักสูตรชั้น ป.๖ศ ปีที่ ๒ สำหรับผู้ที่ เลือกเรียนวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาเอก และกำหนดเปิดทำการสอนในภาคปลายของปีการศึกษา

๓. ผู้วิจัยจะทำการสอนด้วยตนเอง ทั้งการสอนทางโทรทัศน์ และการสอนในชั้นเรียน ธรรมดา

๔. จะทำการสอนเฉพาะนักเรียนครูชั้น ป.๖ศ ปีที่ ๒ ของวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้า พระยา กรมการฝึกหัดครู ปีการศึกษา ๒๕๑๓

๕. นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร คัดเลือกมา ๒ กลุ่มๆ ละ ๓๐ คน โดย ควบคุมให้นักเรียนทั้ง ๒ กลุ่ม มีลักษณะคล้ายกันที่สุดในเรื่องเชื้อชาติ สัญชาติ และอายุ

๖. นักเรียนทั้งสองกลุ่มจะเรียนบทเรียนที่ทำการทดลองในเวลาเดียวกัน

๗. ข้อทดสอบที่ไรทดสอบแต่ละครั้ง จะวัดเฉพาะความเข้าใจและความจำเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่ได้เรียนเท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

๑. ผลการทดสอบเป็นเครื่องชี้ถึงความสามารถในการเรียนของเด็ก

๒. การวัดความสามารถของผู้เรียน จะใช้วิธีทำการทดสอบจากข้อทดสอบที่เชื่อถือได้โดย

วิธีเดียว

๓. จำนวนประชากรที่นำมาทำการทดลอง ถือว่าเป็นตัวแทนของนักเรียนชั้น ป.๓ศ ในสถาบันการฝึกหัดครู

๔. วิชาภูมิศาสตร์เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือ ถือว่าเป็นตัวแทนวิชาสังคมศึกษา

๕. การควบคุมสภาพแวดล้อมของตัวแทนประชากร จะควบคุมเฉพาะเรื่องเขาวงกตปัญญา และวัยเท่านั้น

๖. ครูคนเดียวกันทำการสอนเหมือนกัน ทั้งการสอนทางโทรทัศน์ในชั้นกลุ่มทดลอง และการสอนในชั้นธรรมดาแก่กลุ่มควบคุม

ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัยนี้

๑. เป็นแนวทางในการปรับปรุงเทคนิคการเรียนการสอนโดยใช้โทรทัศน์เข้าช่วย เพื่อเป็นการยกมาตรฐานการสอนในสถาบันการศึกษาให้สูงขึ้น

๒. เป็นการเสนอแนะการใช้โทรทัศน์การสอน เพื่อช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนจำนวนครู

๓. เป็นการเสนอแนะวิธีสอนทางโทรทัศน์

คำจำกัดความของการวิจัย

แถบบันทึกโทรทัศน์ (Video Tape)^๗ คือแถบแม่เหล็กที่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้โดยผ่านกล้องถ่ายโทรทัศน์ หรือบันทึกโดยตรงจากเครื่องรับโทรทัศน์ และจะถ่ายทอดได้โดยใช้ระบบโทรทัศน์เช่นกัน

ระบบโทรทัศน์วงจรปิด (Closed Circuit Television)^๘ คือระบบโทรทัศน์ ที่ทำงานโดยการจับภาพของกล้องถ่ายโทรทัศน์ แล้วส่งภาพไปตามสายเคเบิล หรือระบบคลื่นช่วงสั้น (Micro waves) ไปเข้าเครื่องรับซึ่งจะมีจำนวนเท่าใดก็ได้ ระยะจากผู้ส่งถึงผู้ดู อาจจะห่างกันไม่กี่ฟุตจนห่างกันเป็นไมล์ๆ กล้องอาจถ่ายวัตถุขนาดเล็กๆ แล้วส่งไปยังเครื่องรับให้เห็นขนาดใหญ่เต็มจอ ภาพที่ปรากฏบนเครื่องรับจะชัดเจนกว่าของจริง

โทรทัศน์การศึกษา (Educational Television)^๙ คือโทรทัศน์ที่จัดรายการที่ไปประโยชน์ต่อการศึกษาของประชาชนทั่วไป

โทรทัศน์การสอน (Instructional Television)^{๑๐} เป็นการจัดรายการโทรทัศน์ ซึ่งมีครูหรือคณาจารย์ หรือกลุ่มโรงเรียน เป็นผู้วางแผนงานและดำเนินงาน เพื่อช่วยให้บทเรียนตามหลักสูตรได้ผลดียิ่งขึ้น

^๗ Dr. Robert M. Dimond, A Guide to Instructional Television, McGraw Hill Book Company, New York; 1964, P.280.

^๘ Brown, Lewis and Harclerod, AV Instruction Media and Methods McGraw-Hill Book Company, New York; Third Edition, 1969, P.318

^๙ Ibid., P.398.

^{๑๐} Dave Chapman, Planning for Schools with Television, R.R. Donnelley and Sons, New York; 1960, P.6.

ครูโทรทัศน์ คือ ครูที่ทำการสอนทางโทรทัศน์

วิชาสังคมศึกษา หมายถึงวิชาที่มุ่งเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดและพัฒนาสังคมมนุษย์ และ
เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของมนุษย์ในฐานะที่ต่างก็เป็นสมาชิกของสังคม วิชาสังคมศึกษา
จึงได้แก่วิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและศีลธรรม

การสอนโดยโซ่แถบบันทึกโทรทัศน์ เป็นการสอนบทเรียนโดยบันทึกลงแถบบันทึกโทรทัศน์
และถ่ายทอดออกอากาศโดยระบบโทรทัศน์วงจรปิด

นักเรียนกลุ่มทดลอง หมายถึงนักเรียนที่ผู้ทำการทดลองให้เรียนทางแถบบันทึกโทรทัศน์

นักเรียนกลุ่มควบคุม หมายถึงนักเรียนที่ถูกควบคุมสภาพแวดล้อมให้เหมือนกับนักเรียน
ในกลุ่มทดลองให้เรียนจากชั้นเรียนธรรมดา

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้

งานวิจัยเกี่ยวกับผลการใช้โทรทัศน์การสอนหรือโทรทัศน์การศึกษาในประเทศไทยไม่
ปรากฏว่ามีผู้ใดได้ทำการวิจัยไว้เลย เพราะการนำโทรทัศน์มาใช้ในการศึกษายังเป็นของใหม่
สำหรับประเทศไทยและยังใช้กันไม่แพร่หลายนัก ประณีต โรหิตไธประการ^{๑๑} ได้ทำการวิจัย
เรื่อง "การศึกษาการใช้โทรทัศน์การสอนประกอบวิชาวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาของเทศบาล
นครกรุงเทพ" ผลการศึกษาส่วนใหญ่เป็นการสำรวจจุดประสงค์และทัศนคติของครูผู้สอน มีการศึกษา
ผลการเรียนโดยหาคะแนนเฉลี่ยจากข้อทดสอบวัดความเข้าใจดังนี้

^{๑๑} ประณีต โรหิตไธประการ, "การศึกษาการใช้โทรทัศน์ประกอบการสอนวิชา
วิทยาศาสตร์ในชั้นประถมศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพ" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา, คณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ.๒๕๑๑.

นักเรียนเก่ง ๑๒ แขวง ๕๔ คน (ซึ่งครูประจำชั้นเป็นผู้เลือก) ได้คะแนนเฉลี่ย ๓๕.๐๖ %
 นักเรียนจากแขวงต่างๆ ๓๒๐ คน ได้คะแนนเฉลี่ย ๒๐.๐๑ % นักเรียนเก่งและนักเรียน
 ทั่วไป ๓๓๔ คน ได้คะแนนเฉลี่ย ๒๒.๑๘ % ในด้านทัศนคติ ครูส่วนมากชอบใช้รายการ
 โทรทัศน์ เพราะมีวิธีการสอนและอุปกรณ์การสอนที่ดีกว่า

“ ส่วนนวม มีดีเรื่อง ” ๑๒ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ” การสำรวจทัศนคติการใช้โทรทัศน์
 การสอนที่วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ” โดยออกแบบสอบถามนักเรียนที่เรียนทาง
 โทรทัศน์ ชั้น ป.๓ ปีที่ ๒ และชั้นปีที่ ๔ ผลการสำรวจมีดังนี้ นักเรียนสนใจการเรียน
 ทางโทรทัศน์มากกว่าการเรียนในชั้นเรียนธรรมดา ทำให้นักเรียนต้องเอาใจใส่บทเรียน และ
 มีความรับผิดชอบตัวเองมากกว่าเดิม การเรียนทางโทรทัศน์ไม่ทำให้เบื่อหน่าย การเรียน
 ทางโทรทัศน์ไม่จำเป็นต้องมีอาจารย์คอยควบคุมชั้นเรียน ในชั้นเรียนควรมีเครื่องมือนัดติดต่อกับ
 ครูผู้สอน นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการสอนทางโทรทัศน์ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่าง
 ครูกับนักเรียนลดต่ำลง นักเรียนยังต้องการที่จะเรียนโดยตรงจากครู

ส่วนโทรทัศน์การศึกษาซึ่งส่วนใหญ่ส่งออกอากาศกับสถานีเพื่อการค้าและการบันเทิงนั้น
 ในประเทศไทยไม่มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความรู้ที่ผู้ชมได้รับแต่ประการใด

งานวิจัยของต่างประเทศ

การวิจัยเกี่ยวกับคุณค่าของโทรทัศน์การสอน ต่างประเทศได้ทำการวิจัยไว้มากมาย
 เช่น

Holmes, Presley D., Jr.^{๑๓} ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนทาง
 โทรทัศน์กับการเรียนกับครูในชั้นเรียน ในกรทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกที่ Detroit

^{๑๒} ส่วนนวม มีดีเรื่อง, "การสำรวจทัศนคติการใช้โทรทัศน์การสอนวิทยาลัยครูบ้าน
 สมเด็จเจ้าพระยา" วิทยานิพนธ์. (Baby Thesis) แผนกวิชาวิจัยการศึกษา คณะ
 บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ. ๒๕๑๓.

^{๑๓} Holmes, Presley D. Jr., AV Communication Review, July-August
 1960.

Michigan Wayne State University เพื่อศึกษาว่า การสอนทางโทรทัศน์จะช่วยให้แก้ปัญหาการขาดแคลนครูได้เพียงไร พบว่า ๘๐ % ของนักเรียนที่เรียนทางโทรทัศน์ กับนักเรียนที่เรียนในชั้นเรียนธรรมดาที่ผลการเรียนไม่แตกต่างกัน การสอนทางโทรทัศน์ ได้ผลดีในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ การสอนแบบเดิมให้ผลดีในวิชาภาษาอังกฤษ เด็กฉลาดชอบการสอนแบบเดิม เด็กที่มีสติปัญญาปานกลางและต่ำชอบการเรียนทางโทรทัศน์ ผลการทดลองจึงสรุปว่าสามารถนำโทรทัศน์ มาช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความสามารถได้

Wilber Schramme ^{๑๔} ผู้อำนวยการ Stanford's Institute for Communication ได้ทำการวิจัยเรื่อง "What We Know About Learning from Instructional Television" ได้รวบรวมผลการทดลองเปรียบเทียบผลการสอนทางโทรทัศน์ กับการสอนของครูประจำชั้น เปรียบเทียบกันโดยใช้ข้อสอบมาตรฐานปรากฏผลว่า ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างการเรียนจากโทรทัศน์กับการเรียนในชั้นเรียนธรรมดา แต่แสดงให้เห็นว่าโทรทัศน์มีส่วนทำให้นักเรียนมีประสิทธิภาพสูงกว่าการเรียนในชั้นเรียนธรรมดา คือมีจำนวนนักเรียน ๖๕ % ที่ไม่มีความแตกต่างกัน ๒๑ % ที่เรียนได้ผลดีกว่า และ ๑๔ % ที่เรียนได้ผลน้อยกว่า

Robert W. Harington and James A. Knoblette ^{๑๕} แห่งมหาวิทยาลัยอินดีแอนาและมหาวิทยาลัยเคนตักกี ได้ทำการวิจัยร่วมกันเรื่อง "Instructional Closed Circuit Television" ปรากฏว่าหลังจากการรวบรวมข้อมูลได้ถึง ๒ ปี จากกลุ่มที่เรียนวิชาธุรกิจในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม สรุปผลการเรียนแตกต่างกันไปบ้าง โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย กลุ่มทดลองมีผลทางการเรียนดีกว่าเล็กน้อย และได้ศึกษาจำนวนค่าใช้จ่ายควยว่า การเรียนทางโทรทัศน์จะต้องมีนักเรียนตั้งแต่ ๓๕๐ คนขึ้นไปจึงจะเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย คือถูกกว่าการสอนในชั้นเรียน

^{๑๔} Wilber Schramme, "What We Know About Learning from Instructional Television" Education Television The Next Ten Years Institute for Communication Research Stanford, California:1962.

^{๑๕} Robert W. Harington and James A. Knoblette, "Instructional Closed Circuit Television" The Journal of Education Research, Vol.62 No.1, September 1968.

Faculty of Our New England Colleges University ^{๑๖} ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของครูต่อการใช้ระบบโทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการสอน พบว่า

๑. โทรทัศน์ ช่วยการสอนของครู และพัฒนาการสอนแก่ครูอาจารย์ใหม่
๒. ครูส่วนใหญ่ ๘๐.๙๕ % มีความเห็นว่าการสอนของครูทางโทรทัศน์ควรใช้เวลาครั้งละ ๕๕ นาที เป็นการเหมาะสมที่สุด ครู ๘.๒๒ % มีความเห็นว่า ควรลดช่วงระยะเวลาทำการสอนให้เหลือเพียง ๒๐ นาที ไม่มีครูคนใดที่มีความเห็นว่าควรมีช่วงเวลาสอน ๑ ชั่วโมง

Cincinnati Public School ^{๑๗} ได้ทำการวิจัยพบว่า เด็กที่มีความสามารถต่ำชอบการสอนวิชาชีววิทยาทางโทรทัศน์ เด็กที่มีความสามารถสูง สามารถเรียนวิชาบรรยายทางโทรทัศน์ได้ดี และเด็กที่มีความสามารถปานกลางหรือต่ำกว่าเรียนทางโทรทัศน์ได้ดีในวิชาวิทยาศาสตร์

Doyle D. Smith ^{๑๘} ทำการวิจัยเรื่อง "An Evaluation of the Effectiveness of Television Instruction at Midwestern University" โดยทำการศึกษาคัดลองการสอนวิชาคณิตศาสตร์และพฤกษศาสตร์แก่นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลปรากฏว่าผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ไม่แตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่น ๕๕ % แต่จะแตกต่างกันในการเรียนวิชาพฤกษศาสตร์ คือการเรียนวิชาพฤกษศาสตร์โดยผลดีกว่า

^{๑๖} Colle, Royal D. Albert S., Audio-Visual Communication Review, Vol. 6 No.2, Spring 1968.

^{๑๗} Cincinnati Public School "Report of Experiment in the Use of Television in Instruction 1958-1959" AV Communication Review, July - August 1960.

^{๑๘} Doyle D. Smith, "An Evaluation of Effectiveness of Television Instruction at Midwestern University" The Journal of Educational Research, Vol.62 No.1, September 1968,

Richard L. Carner^{๑๘} ได้ประเมินผลการทดลองการสอนอ่านทางโทรทัศน์
 วงจรปิด โดยทดลองสอน กับนักเรียนชั้น ป ๕ และ ๖ ของโรงเรียน Cortland Public
 School นักเรียนเหล่านี้ได้เรียนจากครูโทรทัศน์ทุกวัน เพื่อฝึกฝนการอ่านและให้เข้าใจ
 คำศัพท์ ผลปรากฏว่านักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับต่ำได้รับความรู้ในการอ่าน
 เพิ่มขึ้นมากกว่าการเรียนในชั้นเรียนธรรมดา

ความจำกัดของการวิจัย

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัยครั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก

๑. การวิจัยครั้งนี้อาจจะใช้เวลาในการทำทดลองสั้นเกินไป การทดลองควรจะ
 ได้ใช้เวลา ๑ ภาคเรียน หรือ ตลอดปีการศึกษา
๒. เนื่องจากต้องทำการทดลองกับสถาบันการศึกษาที่มีกำหนดเวลาเรียนและบทเรียน
 ที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงมีอาจจะเลือกเนื้อหาวิชาอื่นๆ ในวิชาสังคมศึกษาไปสอนได้ จึงได้เลือกวิชา
 ภูมิศาสตร์ไปทำการสอนแต่เพียงสาขาเดียว
๓. การวิจัยเรื่องนี้ทำการทดลองในระดับการศึกษาเดียว และในสถาบันการศึกษา
 เพียงแห่งเดียว เพราะมีเวลาจำกัดและมีสถานที่ที่จะทำการทดลองได้เพียงแห่งเดียว
๔. การวัดความจำของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม โดยนำข้อทดสอบหลังจากจบบทเรียนแต่
 ละครั้งไปทำการทดสอบใหม่เพื่อวัดความจำ อาจจะทิ้งระยะเวลาได้ไม่นานพอ เพราะนักเรียน
 มีเวลาเรียนในภาคปลายน้อยมาก จะต้องเตรียมตัวเพื่อสอบได้ และอาจจะมีนักเรียนบางคน
 ไปศึกษาบทเรียนเพิ่มเติมหรือทบทวนบทเรียนอยู่เสมอ ผลการทดสอบความจำอาจจะเชื่อถือได้
 ไม่มากนัก
๕. การวิจัยครั้งนี้ไม่คำนึงถึงองค์ประกอบอื่นๆ เช่น สภาพทางอารมณ์ของผู้เรียนขณะ
 ทำการทดลอง สภาพฐานะทางเศรษฐกิจของผู้เรียน

^{๑๘}Richard L. Carner, "An Evaluation of Teaching Reading .
 To Elementary Pupils Through CCTV". Dissetation Abstracts .
 23. 160, 1962.